

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref
17/170

Vår ref
16/244-

Dato
27.02.2017

**Høring av forslag til endring av naturmangfoldloven § 18 og rovviltforskriften -
lisensfelling av ulv**

Landbruks- og matdepartementet viser til Klima- og miljødepartementets høringsbrev 23. februar 2017.

Endringer i naturmangfoldloven

Landbruks- og matdepartementet (LMD) støtter i hovedsak forslagene til endring av naturmangfoldloven. Med disse endringene vil grunnlag som allerede finnes i Bernkonvensjonen gjennomføres i norsk rett, og dermed bidra til at det nasjonale handlingsrommet ikke begrenses mer enn det konvensjonen tilsier. Vi har likevel noen kommentarer til uttalelser i høringsbrevet.

Klima- og miljødepartementet (KLD) viser til at departementet er i gang med å vurdere handlingsrommet for uttak av ulv etter dagens lov, og skriver at "høringsbrevet sendes ut med forbehold om at en slik gjennomgang viser at det fortsatt er vanskelig å realisere Stortingets bestandsmål innenfor de rettslige rammer som følger av Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven." Til dette bemerkes at lovendringen bør gjennomføres uansett utfall av den vurderingen det vises til. Bakgrunnen for dette er at lovendringen kan få betydning for handlingsrommet også i fremtidige saker, og vil bidra til at det nasjonale handlingsrommet ikke er mer begrenset enn det som følger av konvensjonen.

Når det gjelder den konkrete klagesaken om uttak av ulv som KLD avgjorde den 20. desember 2016, er det kjent at LMD mener at det omstridte uttaket kan gjennomføres slik naturmangfoldloven lyder i dag. Den foreslåtte endringen bør etter vår mening derfor ikke tas til inntekt for, eller gjennomføres "med forbehold om", en bestemt tolkning av naturmangfoldloven. LMD mener begrunnelsen for lovendringen først og fremst er generell,

og knyttet til at det er hensiktsmessig med et større samsvar mellom naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen.

I tråd med hensynet til samsvar mellom naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen kan LMD ikke se at det nødvendigvis er riktig å begrense den nye bestemmelsen til bare å gjelde jerv, bjørn og ulv, slik KLD foreslår. Konsekvensen av dette er at handlingsrommet begrenses mer enn det konvensjonen gjør nødvendig. Det er vanskelig å se at det kan være negativt med et handlingsrom i tråd med konvensjonen, idet det uansett vil være opp til myndighetene å vurdere om et konkret uttak etter bestemmelsen bør gjennomføres. LMD slutter seg dermed til det KLD har uttalt et annet sted i høringsbrevet om at "departementet kan ikke se noen avgjørende argumenter mot at man også i norsk rett inntar alle de hjemmelsgrunnlag som følger direkte av Bernkonvensjonen".

Når det gjelder rekkevidden av den nye bestemmelsen som foreslås, uttaler KLD at den parallelle bestemmelsen i Bernkonvensjonen artikkel 9 siste strekpunkt ikke kan "anvendes på en slik måte at den i praksis underminerer kravene til formål i de øvrige bestemmelsene i artikkel 9 første ledd". Det samme er gjentatt om den foreslåtte lovhjemmelen i naturmangfoldloven § 18 annet ledd. For LMD er det ikke klart hva som menes med dette. Det vises til at bestemmelsen i Bernkonvensjonen og forslaget til nytt annet ledd i naturmangfoldloven fremstår som et selvstendig grunnlag for å tillate felling, og at det dermed ikke kan være nødvendig for uttak etter bestemmelsen at noen av de øvrige alternative vilkårene for uttak etter Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven § 18 første ledd er oppfylt. Dersom vilkårene etter den foreslåtte bestemmelsen er tilstede, er det dermed ikke treffende å si at et uttak etter denne bestemmelsen vil være å "omgå" eller "underminere" kravene etter de alternative hjemlene.

KLD drøfter hva som vil være et uttak i "begrenset mengde", slik forslaget til nytt annet ledd i naturmangfoldloven § 18 er formulert. Drøftelsen er vesentlig knyttet til en konkret dom avsagt av Högsta förvaltningsdomstolen i Sverige 30. desember 2016 som gjaldt uttak av ulv, og til saksforholdet i den konkrete klagesaken som KLD avgjorde den 20. desember 2016. I denne sammenheng drøfter KLD hvor stort et uttak av ulv kan være målt i prosent av enten den svenske eller den norske delen av den sørsandinaviske ulvebestanden.

I den svenske dommen ble det uttalt at med et "jaktuttag på 46 individer reduceras stammen med cirka 11 procent". Retten fant at det også etter et slikt uttak ville være tilstrekkelig margin ned til det antall individer som ble vurdert nødvendig for å opprettholde en "gynnsam bevarandestatus". Kravet til "gynnsam bevarandestatus" følger av EU-retten og gjelder ikke for Norge. Den svenske dommen kobler altså kriteriet om begrenset mengde ("begränsad mängd") med vilkåret om "gynnsam bevarandestatus", jf. særlig side 26 og 27 i dommen. Den tilsvarende betraktningen etter norsk rett ville antakelig være at uttaket ikke må komme i konflikt med det overordnede hensynet til bestandens overlevelse. LMD er enig i at dette kan være et utgangspunkt, men ser også at kriteriet "begrenset mengde" kan romme flere

elementer. Det vises til at kriteriet strengt tatt vil være unødvendig dersom det fullt ut sammenfaller med det selvstendige vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse.

LMD mener etter dette uansett at det ikke er fruktbart generelt å angi hvor stor andel av bestanden et uttak kan gjelde. Det må isteden foretas en konkret vurdering ut fra bestandens størrelse, sammensetning og utbredelse. Når det gjelder uttak av ulv, er det etter LMDs syn dermed heller ikke riktig å legge avgjørende vekt på hvor stor andel av den norske delen av den skandinaviske ulvbestanden et uttak gjelder. På samme måte som ved vurderingen av om et uttak vil true bestandens overlevelse, må det tas i betraktning at den "norske" ulven er en del av en skandinavisk bestand.

Endringer i rovviltforskriften

LMD støtter de foreslåtte endringene, men mener at definisjonen av lisensfelling også bør omfatte felling etter naturmangfoldloven § 18 første ledd c). Denne bestemmelsen åpner for felling blant annet for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn og offentlige interesser av vesentlig betydning. Den tilsvarende bestemmelse i Bernkonvensjonen er gjennomført i EUs art- og habitatdirektiv artikkel 6 nr. 1 c) som lyder:

"(c) in the interests of public health and public safety, or for other imperative reasons of overriding public interest, including those of a social or economic nature and beneficial consequences of primary importance for the environment;"

LMD mener at vurderingen av offentlige interesser etter naturmangfoldloven på tilsvarende måte bør omfatte sosiale og økonomiske hensyn. Dette kan nærmere begrunnes med at sosiale og økonomiske hensyn ligger innenfor en vanlig forståelse av begrepet "offentlige interesser", og med at EU-statenes tolkning bør tillegges vekt siden disse utgjør et flertall av konvensjonspartene, jf. KLDs egen vurdering når det ble lagt vekt på art- og habitatdirektivet i utformingen av forslaget om nytt annet ledd i naturmangfoldloven § 18.

Når det gjelder allmenne helsehensyn som i direktivteksten er omtalt som "interests of public health", kan dette etter LMDs syn omfatte folkehelsehensyn som går langt ut over konkrete faresituasjoner. Naturmangfoldloven 18 første ledd c) er med andre ord ikke begrenset til uttak av slike sikkerhetshensyn som eksemplene i forarbeidene trekker fram.

LMD mener etter dette at uttak etter naturmangfoldloven § 18 første ledd c) for å ivareta blant annet allmenne helsehensyn og offentlige interesser av vesentlig betydning bør kunne gjennomføres som lisensfelling, i like stor grad som uttak etter de bestemmelsene som nå omfattes av forslaget.

Med hilsen

Kristin Nummedal (e.f.)
avdelingsdirektør

Odd Anders Nilsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer